

Fakulta pedagogická Západočeské univerzity v Plzni
Katedra historie.

Josef Janoušek, Čínská kulturní revoluce v publikacích a statích československých
marxistických teoretiků (diplomová práce)

Oponentský posudek

Student Bc. Josef Janoušek si zvolil téma čs.-čínských vztahů v době komunismu (konkrétně v letech 1950 až 1976), respektive reflexi tzv. čínské kulturní revoluce v tehdejší komunistickém tisku. Zejména na základě excerptce Rudého práva nás tak zevrubně seznamuje s pestrou škálou oficiálních českých postojů ke komunistické Číně, které samozřejmě kopírovaly pozice sovětské. Jde o velmi dobrou práci deskriptivního charakteru, napsanou skvělou češtinou, lze však jen litovat, že se jednotlivým tvrzením nedostalo patřičného zasazení do dobového kontextu, a tudíž i výraznější interpretace. Následující poznámky budiž vnímány nikoliv jako kritika, nýbrž jako podněty k dalšímu bádání.

Myslím, že nebylo nutné rezignovat na tradiční český přepis jména „Velkého kormidelníka“ (Mao Ce-tung) a nahrazovat jej anglickým územ (Mao Zedong).

Název diplomové práce je poněkud matoucí, když evokuje, že se zabývá reflexí „československých marxistických teoretiků“. Rešerše pominula významné slovenské časopisy, například „Nové slovo“ nebo „Pod zástavou socializmu“, jde tak především o české autory. Stejně tak byly pominuty relevantní české časopisy, jako například „Nová mysl. Teoretický a politický časopis ÚV KSČ“, revue „Mezinárodní vztahy“, vydávaná Ústavem pro mezinárodní politiku a ekonomii v Praze, nebo revue „Mezinárodní politika“, publikovaná původně pod záštitou Čs. společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí. Uvedená periodika jsou digitalizována buď částečně, nebo vůbec, což ovšem neznamená, že by historik měl na jejich využití rezignovat. Celkový obraz podaný v práci je tak vlastně jen parciální a zkreslený, neboť většina reflektovaných textů není „teoretická“, nýbrž „publicistická“.

Je také velká škoda, že diplomant nepracoval s recentními pracemi české provenience, které by mu poněkud více osvětlily čs.-čínské vztahy ve sledovaném období (namátkou studie: E. Hanzlíková, Přátelství rudého draka s dvouocasým lvem...; J. Hudeček, Výměna studentů a vědců mezi Čínou a Československem...; Petr Orság, S čínskými komunisty proti Husákově normalizaci atd.).

Pokud by student chtěl ve zkoumání tématu pokračovat, doporučuji též analýzu exilových českých periodik – například „Listy“, vydávané v Římě reformním komunistou (socialistou) Jiřím Pelikánem, vidí čínský model jakožto alternativu vůči sovětsko-ruskému; podobně to platí o některých teoretických textech Ivana Svitáka, jenž působil v USA.

I přes tyto „kritické podněty“ rozhodně doporučuji diplomovou práci k obhajobě a navrhuji, aby byla ještě hodnocena známkou výborně.

doc. PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D.

V Praze dne 30. 5. 2018